

IQTISODIY TERMINOLOGIYANING LEKSIKOGRAFIK TADQIQI

Norboyeva Dilafruz Jumakulovna,

SamISI.O'zbek tili va adabiyot kafedrasida katta o'qituvchisi

norboyeva.dilafruz73@gmail.com

ORCID 0009-0003-5113-4797

Berdiboyeva Mohinur Sohob qizi,

SamISI.MK-425 guruh talabasi

Annotatsiya. Mazkur tadqiqot iqtisodiy terminologiyaning leksikografik jihatdan o'rganilishi zarurati bilan bog'liq bo'lib, zamonaviy iqtisodiy til birliklarining tizimlashtirilishi va izohlanishidagi muammolarni aniqlashga qaratilgan. Tadqiqotda tavsifiy, qiyosiy hamda leksikografik tahlil usullaridan foydalanilib, iqtisodiy terminlarning lug'atlardagi ifodalanish xususiyatlari kompleks ravishda o'rganildi. Tahlil natijalari iqtisodiy terminlarning semantik aniqligi, standartlashuv darajasi va ularning turli lug'atlarda berilishida muayyan tafovutlar mavjudligini ko'rsatdi. Shuningdek, ayrim terminlarning izohida bir xillik yetishmasligi va terminologik tizimda uyg'unlik muammolari borligi aniqlandi. Tadqiqot natijasida iqtisodiy terminologiyani leksikografik jihatdan takomillashtirish zarurligi asoslab berildi hamda yagona yondashuvni ishlab chiqish muhimligi ta'kidlandi. Ushbu izlanish iqtisodiy terminologiya va lug'atchilik sohasida nazariy hamda amaliy ahamiyatga ega bo'lib, kelgusidagi ilmiy tadqiqotlar uchun metodologik asos bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: iqtisodiy terminologiya, leksikografiya, termin tahlili, lug'at tuzish, semantika, standartlashuv.

Аннотация. Данное исследование связано с необходимостью лексикографического изучения экономической терминологии и направлено на выявление проблем в систематизации и интерпретации современных единиц экономического языка. В исследовании всесторонне изучены особенности выражения экономических терминов в словарях с использованием методов описательного, сравнительного и лексикографического анализа. Результаты анализа показали наличие определенных различий в семантической точности экономических терминов, уровне стандартизации и их представлении в разных словарях. Также выявлено отсутствие единообразия в интерпретации некоторых терминов и проблемы согласованности в терминологической системе. В результате исследования обоснована необходимость лексикографического совершенствования экономической терминологии и подчеркнута важность разработки единого подхода. Данное исследование имеет теоретическое и практическое значение в области экономической терминологии и лексикографии и служит методологической основой для будущих научных исследований.

Ключевые слова: экономическая терминология, лексикография, анализ терминов, создание словарей, семантика, стандартизация.

Abstract. This study is related to the need for lexicographic study of economic terminology and is aimed at identifying problems in the systematization and interpretation of modern economic language units. The study comprehensively studied the features of expression of economic terms in dictionaries using descriptive, comparative and lexicographic analysis methods. The results of the analysis showed that there are certain differences in the semantic accuracy of economic terms, the level of standardization and their presentation in different dictionaries. It was also revealed that there is a lack of uniformity in the interpretation of some terms and there are problems of coherence in the terminological system. As a result of the study, the need for lexicographic improvement of economic terminology was substantiated and the importance of developing a unified approach was emphasized. This study has theoretical and practical significance in the field of economic terminology and lexicography and serves as a methodological basis for future scientific research.

Keywords: economic terminology, lexicography, term analysis, dictionary creation, semantics, standardization.

Kirish. Zamonaviy globallashtirish sharoitida iqtisodiy jarayonlarning murakkablashuvi va ularning ilmiy-nazariy asoslarini aniqlashtirish zarurati iqtisodiy terminologiyaning rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Iqtisodiy terminlar nafaqat ilmiy muloqot vositasi, balki amaliy boshqaruv, moliyaviy tizimlar va biznes muhitida axborotni aniq va tushunarli yetkazishning muhim omili hisoblanadi. Shu bois iqtisodiy terminologiyaning izchil, standartlashgan va yagona talqinga ega bo'lishi ilmiy tadqiqotlar samaradorligini oshirish bilan birga, iqtisodiy faoliyatning turli sohalarida aniqlikni ta'minlaydi. Ayniqsa, o'zbek tilida iqtisodiy terminlarning shakllanishi, ularning tarjima jarayonlari va lug'atlarda aks ettirilishi dolzarb masalalardan biri bo'lib qolmoqda. Bu esa leksikografik yondashuv asosida terminlarni tizimli o'rganishni talab etadi.

So'nggi yillarda iqtisodiy terminologiya va leksikografiya yo'nalishida qator ilmiy izlanishlar olib borilgan bo'lsa-da, mazkur sohada hali to'liq hal etilmagan muammolar mavjud. Xususan, iqtisodiy terminlarning turli lug'atlarda berilishidagi tafovutlar, ularning semantik aniqligi va izohlarining bir xillikka ega emasligi ilmiy muhokamalarni keltirib chiqarmoqda. Ayrim tadqiqotlarda terminlarning lingvistik xususiyatlari o'rganilgan bo'lsa, boshqalarida ularning amaliy qo'llanilishi tahlil qilingan, biroq leksikografik jihatdan kompleks va tizimli yondashuv yetarli darajada ishlab chiqilmagan. Bundan tashqari, terminlarning milliy tilga moslashuvi, ularning tarjima variantlari va izohlanishidagi noaniqliklar ilmiy izchillikka putur yetkazmoqda. Shu jihatlar iqtisodiy terminologiyaning leksikografik tahlilini chuqurroq o'rganish zarurligini asoslaydi.

Adabiyotlar tahlili. O'zbek olimlari tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda iqtisodiy terminologiyaning turli jihatlari yoritilgan. Xususan, D. C. Sultanova iqtisodiy terminlarning semantik xususiyatlarini tahlil qilib, ularning ma'no boyligi va kontekstual qo'llanilishidagi o'zgarishlarni o'rganadi hamda terminlarning to'g'ri talqin qilinishi muhimligini ta'kidlaydi. D. M. Xamidova esa iqtisodiy terminlarning tarixiy-etimologik xususiyatlarini tadqiq etib, ularning kelib chiqishi va shakllanish jarayonini qadimgi turkiy manbalar bilan bog'laydi, bu esa terminologiyaning evolyutsion rivojlanishini tushunishga imkon beradi. M. R. Ergashev tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda esa leksikografik tamoyillar, xususan, ikki tilli terminologik lug'atlarni tuzish prinsiplari va terminlarning ekvivalentlik darajasi muhim ilmiy masala sifatida ko'rib chiqiladi. Ushbu ishlarda terminologiyaning nazariy asoslari bilan birga, uning amaliy qo'llanish jihatlari ham yoritilgan.

Tadqiqot metodologiyasi. Mazkur tadqiqotda iqtisodiy terminologiyaning leksikografik xususiyatlarini o'rganish uchun tavsifiy, qiyosiy va leksikografik tahlil usullaridan foydalanildi. Tadqiqot davomida iqtisodiy terminlarning lug'atlardagi ifodalanishi, semantik aniqligi va standartlashuv darajasi tahlil qilindi.

Manba sifatida iqtisodiy terminologiyaga oid ilmiy maqolalar, terminologik lug'atlar va elektron akademik bazalardan foydalanildi. Shuningdek, terminlarning o'zbek, rus va ingliz tillaridagi ekvivalentlari qiyosiy jihatdan o'rganildi. Olingan natijalar

umumlashtirish va statistik tahlil asosida qayta ishlanib, iqtisodiy terminologiyani takomillashtirish bo'yicha ilmiy xulosalar ishlab chiqildi.

Tahlillar va natijalar. Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi iqtisodiy terminologiyaning leksikografik xususiyatlarini aniqlash, mavjud lug'atlarda terminlarning ifodalanish darajasini tahlil qilish va ularning tizimlashtirilishiga oid muammolarni yoritishdan iborat. Tadqiqot doirasida iqtisodiy terminlarning semantik tuzilishi, ularning lug'atlarda berilish prinsiplari hamda standartlashuv darajasi o'rganiladi. Shuningdek, ushbu ishda quyidagi ilmiy savollarga javob izlanadi: iqtisodiy terminlarning lug'atlarda berilishida qanday muammolar mavjud, ularning izohlanishida qanday tafovutlar kuzatiladi va bu tafovutlarni bartaraf etishning qanday ilmiy asoslari mavjud? Tadqiqot gipotezasi shundan iboratki, iqtisodiy terminologiyani leksikografik jihatdan tizimli va yagona yondashuv asosida o'rganish ularning aniqligi va izchilligini oshirishga xizmat qiladi hamda ilmiy va amaliy faoliyatda samaradorlikni ta'minlaydi.

Iqtisodiy terminologiya va uning leksikografik tahlili tilshunoslik hamda iqtisodiyot fanlarining tutash nuqtasida shakllangan murakkab ilmiy yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Terminologiya masalalari umumiy lingvistik tadqiqotlarda uzoq yillardan beri o'rganilib kelinayotgan bo'lsada, ayniqsa, sohaviy terminlarning tizimlashtirilishi, ularning semantik aniqligi va lug'atlarda aks ettirilishi masalalari zamonaviy ilmiy izlanishlarda alohida e'tibor talab etadi. Iqtisodiy terminlar tilning maxsus qatlamini tashkil etib, ular iqtisodiy jarayonlarni ifodalashda aniqlik va qisqalikni ta'minlaydi. Shu sababli terminologiyani leksikografik jihatdan o'rganish nafaqat nazariy, balki amaliy ahamiyatga ham ega bo'lib, ilmiy muloqot sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Shu bilan birga, o'zbek tadqiqotchilari orasida terminologiyani o'rganishda turli metodologik yondashuvlar mavjud. Ba'zi olimlar iqtisodiy terminlarni semantik va lingvistik tahlil asosida o'rganishga e'tibor qaratgan bo'lsa, boshqalar ularning etimologik manbalari va tarixiy rivojlanishini asosiy tadqiqot obyekti sifatida tanlaydi. Yana bir guruh tadqiqotchilar esa terminologiyani leksikografik tizim doirasida ko'rib chiqib, lug'at tuzish tamoyillari va terminlarning standartlashuvi masalalarini ilgari suradi. Masalan, ayrim tadqiqotlarda terminlarning milliylashtirilishi va ularni o'zbek tiliga moslashtirish muammolari ko'tarilgan bo'lsa, boshqa ishlarda terminologik ekvivalentlik va tarjima muammolari asosiy e'tibor markazida turadi. Bu esa mazkur yo'nalishda yagona ilmiy yondashuv hali to'liq shakllanmaganligini ko'rsatadi.

Hozirgi davr ilmiy adabiyotlarida iqtisodiy terminologiyani o'rganishda kompleks yondashuv kuchayib borayotganini kuzatish mumkin. Zamonaviy tadqiqotlar terminlarning nafaqat lingvistik, balki funksional va kommunikativ jihatlarini ham hisobga olgan holda tahlil qilishga intilmoqda. Ayniqsa, leksikografik tadqiqotlarda terminlarning lug'at mikrostrukturasi, ularning izohlanish usullari va standartlashuv darajasi muhim mezon sifatida qaralmoqda. Shu bilan birga, iqtisodiy terminlarning global integratsiya

jarayonida o'zgarishi, yangi terminlarning kirib kelishi va ularning milliy til tizimiga moslashuvi ham dolzarb masalalardan biri sifatida o'rganilmoqda.

Shunga qaramay, mavjud ilmiy tadqiqotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, iqtisodiy terminologiyaning leksikografik jihatdan kompleks va tizimli o'rganilishi yetarli darajada amalga oshirilmagan. Xususan, turli lug'atlarda iqtisodiy terminlarning berilishidagi tafovutlar, ularning semantik aniqligi va izohlaridagi nomuvofiqliklar hali ham dolzarb muammo bo'lib qolmoqda. Bundan tashqari, terminlarning standartlashuvi va yagona leksikografik yondashuv asosida tizimlashtirilishi bo'yicha ilmiy asoslangan metodologiya yetarli darajada ishlab chiqilmagan. Mazkur bo'shliq iqtisodiy terminologiyani chuqur leksikografik tahlil qilish zaruratini yuzaga keltiradi va ushbu tadqiqot aynan shu muammoni hal etishga qaratilgan.

Mazkur tadqiqotda iqtisodiy terminologiyaning leksikografik tahlilini amalga oshirish uchun kompleks va tizimli ilmiy yondashuv qo'llanildi, chunki bu yondashuv til birliklarini ko'p qirrali tahlil qilish imkonini beradi. Tadqiqot dizayni sifatida sifatli (qualitative) va qisman miqdoriy (quantitative) tahlil uyg'unlashtirilgan bo'lib, u terminlarning semantik va struktur xususiyatlarini chuqur o'rganishga xizmat qiladi. Tadqiqot uchun ma'lumotlar manbai sifatida iqtisodiy terminologiyaga oid ilmiy maqolalar, OAK tomonidan tan olingan jurnallar, terminologik lug'atlar hamda elektron akademik bazalardan olingan materiallar tanlandi. Namuna sifatida o'zbek tilidagi iqtisodiy terminlar va ularning turli lug'atlardagi izohlari saralab olinib, maqsadli tanlash usuli asosida shakllantirildi. Tadqiqot metodlari sifatida qiyosiy tahlil, semantik tahlil, leksikografik tavsiflash va umumlashtirish usullaridan foydalanildi, chunki bu usullar terminlarning mazmuni va qo'llanilishidagi farqlarni aniqlash imkonini beradi. Statistik tahlil jarayonida esa ma'lumotlarni tizimlashtirish, guruhlash va ularning takrorlanish chastotasini aniqlash orqali natijalarni qayta ishlash amalga oshirildi.

Ushbu tadqiqotda iqtisodiy terminlarning leksikografik tahlili jarayonida olingan natijalar tizimli ravishda qayd etildi. Tahlil qilingan lug'at manbalari va terminologik bazalar asosida iqtisodiy terminlar semantik barqarorlik darajasiga ko'ra uch asosiy guruhga ajratildi: barqaror qo'llaniladigan terminlar, variant shaklga ega terminlar va yangi kirib kelayotgan terminlar. Barqaror terminlar turli manbalarda deyarli bir xil shakl va izoh bilan ifodalangan bo'lib, ular iqtisodiy tizimning asosiy tushunchalarini aks ettiradi. Bu guruhdagi terminlar ko'pincha standart iqtisodiy kategoriyalarni ifodalaydi va ularning leksikografik tavsifi nisbatan aniq va barqaror hisoblanadi. Variantli terminlar esa turli lug'atlarda shakl va mazmun jihatidan farqlanishi bilan ajralib turadi, bu esa terminologik tizimda izchillik masalasini murakkablashtiradi. Yangi kirib kelayotgan terminlar asosan zamonaviy iqtisodiy jarayonlar va global integratsiya natijasida til tizimiga kirib kelgan birliklar sifatida kuzatildi va ularning izohlanishi hali to'liq standartlashmagan.

Tahlil natijalari iqtisodiy terminlarda ko'p ma'nolilik hodisasi keng tarqalganligini ko'rsatdi. Bir qator terminlar turli iqtisodiy kontekstlarda turlicha ma'no kasb etishi aniqlandi, bu esa ularning leksikografik talqinida aniqlik muammosini yuzaga keltiradi. Shuningdek, sinonimik qatorlarning mavjudligi ham terminologik tizimda murakkablikni oshiradi, chunki bir tushuncha uchun bir nechta terminlarning qo'llanilishi izohlarning bir xilligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Ayrim hollarda terminlarning tarjima asosida shakllanishi ularning asl semantik mazmunidan qisman uzoqlashishiga olib kelishi kuzatildi. Bundan tashqari, ayrim terminlar kontekstga bog'liq ravishda tor yoki keng ma'noda ishlatilishi ularning lug'aviy talqinini yanada murakkablashtiradi.

Natijalar shuni ko'rsatadiki, iqtisodiy terminlarning leksikografik shakllanish jarayoniga ichki lingvistik omillar bilan bir qatorda tashqi iqtisodiy va kommunikativ omillar ham ta'sir ko'rsatadi. Xususan, xalqaro iqtisodiy atamalarning o'zlashtirilishi va ularning milliy til tizimiga moslashtirilishi jarayonida turli xil shakliy va mazmuniy o'zgarishlar yuzaga keladi. Terminlarning izohlanishida yagona standartning yetarli darajada shakllanmaganligi turli lug'atlarda nomuvofiqliklarning paydo bo'lishiga sabab bo'ladi. Bu holat terminologik tizimda konseptual izchillikning to'liq ta'minlanmaganligini ko'rsatadi. Shuningdek, terminlarning leksikografik tasnifida mezonlarning turlicha qo'llanilishi ham natijalarning farqlanishiga olib keladi.

Tadqiqot davomida metodologik cheklovlar ham aniqlandi. Xususan, tahlil uchun foydalanilgan lug'at va manbalar sonining cheklanganligi natijalarning keng ko'lamda umumlashtirilishiga ma'lum darajada ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bundan tashqari, ayrim terminlarning real iqtisodiy nutqdagi kontekstual qo'llanilishi to'liq qamrab olinmaganligi ham natijalarning to'liqligini qisman cheklaydi. Shuningdek, raqamli korpuslardan foydalanish imkoniyatining cheklanganligi ham tahlil chuqurligiga ta'sir etuvchi omillardan biri bo'ldi. Shunga qaramay, olingan natijalar iqtisodiy terminologiyaning leksikografik holati haqida umumiy ilmiy tasavvur hosil qilish imkonini beradi.

Mazkur natijalar asosida iqtisodiy terminlarni tizimlashtirish, ularning semantik bir xilligini ta'minlash va yagona leksikografik standartlarni ishlab chiqish zarurligi aniqlanadi. Kelgusida terminlarning raqamli lug'atlar asosida integratsiyalashuvi, ularning avtomatlashtirilgan tahlilini rivojlantirish va semantik standartlashuv bo'yicha yangi ilmiy yo'nalishlarni shakllantirish maqsadga muvofiqdir. Bundan tashqari, terminologik tizimni sun'iy intellekt vositalari yordamida tahlil qilish istiqbollari ham mavjud bo'lib, bu sohada yanada aniq va tezkor natijalarga erishish imkonini beradi.

Qo'shimcha ravishda, iqtisodiy terminlarning leksikografik tahlili natijalari ularni ta'lim jarayonida qo'llash samaradorligini ham ko'rsatadi. Terminlarning aniq va tizimli berilishi iqtisodiy fanlarni o'qitishda tushunarlilik darajasini oshiradi va talabalarning professional kompetensiyasini shakllantirishga yordam beradi. Shuningdek, terminologik tizimdagi noaniqliklar ilmiy kommunikatsiya sifatiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi, chunki bir xil tushunchaning turli shakllarda berilishi ilmiy matnlarda interpretatsiya

farqlarini yuzaga keltirishi mumkin. Shu sababli leksikografik standartlarni takomillashtirish nafaqat tilshunoslik, balki iqtisodiy ta'lim va amaliyot uchun ham muhim ahamiyatga ega. Kelgusida korpus lingvistika asosida katta hajmdagi iqtisodiy matnlarni avtomatik tahlil qilish orqali terminlarning real qo'llanilish chastotasi va kontekstual xususiyatlarini aniqlash imkoniyati paydo bo'ladi. Bundan tashqari, terminologik bazalarni raqamlashtirish orqali ularni doimiy yangilab borish va global iqtisodiy o'zgarishlarga moslashtirish mumkin bo'ladi.

Shuningdek, tadqiqot natijalari terminlarning pragmatik jihatlarini o'rganish zarurligini ham ko'rsatadi. Ayrim iqtisodiy terminlar faqat rasmiy ilmiy matnlarda emas, balki ommaviy axborot vositalari va amaliy iqtisodiy nutqda ham faol qo'llaniladi, bu esa ularning ma'no doirasining kengayishiga olib keladi. Bunday holatlarda terminlarning leksikografik izohi real nutqdagi qo'llanilishdan ortda qolishi mumkinligi kuzatiladi. Natijada terminologik tizim va amaliy til o'rtasida ma'lum nomuvofiqlik yuzaga keladi. Bundan tashqari, iqtisodiy terminlarning ko'p tillilik sharoitida qo'llanilishi ularning semantik moslashuv jarayonini yanada murakkablashtiradi. Shu sababli kelgusidagi tadqiqotlarda multilingval leksikografik yondashuvlarni rivojlantirish ham muhim yo'nalishlardan biri sifatida qaralishi lozim.

Yakuniy jihatdan, ushbu tadqiqotning asosiy cheklovlaridan biri sifatida tahlil qilingan materiallar doirasining nisbatan torligi qayd etiladi. Faqat ayrim lug'at va terminologik manbalar asosida ish olib borilgani sababli, iqtisodiy terminlarning barcha funksional qatlamlarini to'liq qamrab olish imkoni cheklangan. Shuningdek, ayrim terminlarning zamonaviy raqamli muhitdagi tez o'zgaruvchanligi ularni statik tahlil qilishda ma'lum noaniqliklar keltirib chiqarishi mumkin. Biroq ushbu cheklovlarga qaramasdan, olingan natijalar iqtisodiy terminologiyaning leksikografik tizimini tushunish va uni takomillashtirish bo'yicha muhim ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, kelgusidagi tadqiqotlarda yanada keng korpusdan foydalanish, avtomatlashtirilgan tahlil vositalarini joriy etish va terminologik standartlarni xalqaro mezonlar bilan uyg'unlashtirish dolzarb vazifa sifatida qaraladi.

Shu bilan birga, iqtisodiy terminlarning leksikografik tadqiqi nafaqat til tizimini, balki iqtisodiy bilimlarning uzatilish mexanizmlarini ham chuqurroq tushunishga yordam beradi va bu jarayon ilmiy hamda amaliy sohalar o'rtasidagi integratsiyani kuchaytiradi hamda kelgusida terminologik tizimni yanada mukammallashtirish uchun asos bo'lib xizmat qiladi va ilmiy innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlaydi hamda samaradorlikni oshiradi va amaliy ahamiyatni oshiradi sezilarli.

Tadqiqot davomida iqtisodiy terminologiyaning leksikografik jihatlari tizimli tahlil qilinib, ularning semantik, strukturaviy va funksional xususiyatlari ilmiy asosda yoritildi. O'rganish natijalari iqtisodiy terminlarning lug'atlarda aks ettirilishi bir xil darajada standartlashmaganligini, ayrim hollarda esa terminlarning izohlanishida sezilarli tafovutlar

mavjudligini ko'rsatdi. Bu holat iqtisodiy terminologiya tizimida yagona leksikografik yondashuvni shakllantirish zaruratini yana bir bor tasdiqlaydi.

Shuningdek, tadqiqot natijalari iqtisodiy terminlarning semantik aniqligi va ularning qo'llanilish barqarorligi ko'p jihatdan lug'at tuzish tamoyillariga bog'liqligini ko'rsatdi. Terminlarning turli manbalarda turlicha talqin qilinishi ilmiy va amaliy kommunikatsiyada noaniqliklarni yuzaga keltirishi mumkinligi aniqlandi. Shu sababli iqtisodiy terminlarni tizimlashtirish va ularni yagona standart asosida leksikografik jihatdan qayta ishlash dolzarb ilmiy vazifa hisoblanadi.

Xulosa. Tadqiqot natijalari iqtisodiy terminologiyaning leksikografik jihatdan yetarli darajada standartlashmaganligini ko'rsatdi. Iqtisodiy terminlarning turli lug'atlarda berilishida semantik va izohiy tafovutlar mavjudligi aniqlandi. Shu sababli terminlarni yagona yondashuv asosida tizimlashtirish va ularning leksikografik tavsifini takomillashtirish zarur hisoblanadi. Mazkur tadqiqot iqtisodiy terminologiyani rivojlantirish hamda ilmiy va amaliy kommunikatsiyada aniqlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Umuman olganda, iqtisodiy terminologiyaning leksikografik tahlili nafaqat tilshunoslik, balki iqtisodiy fanlar va ta'lim tizimi uchun ham muhim ahamiyatga ega. Ushbu yo'nalishdagi tadqiqotlar terminologik tizimni takomillashtirish, ilmiy muloqotni aniqlashtirish va iqtisodiy bilimlarni samarali uzatish imkoniyatlarini kengaytiradi. Kelgusida ushbu sohada raqamli korpuslar va avtomatlashtirilgan tahlil vositalaridan foydalanish orqali yanada chuqur va aniq natijalarga erishish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Hayitov O.E., Djalalova S.M. Boshqaruv psixologiyasi: O'quv qo'llanma. T.: TDIU, 2008. – 184 b.
2. Salomov G'aybullo «Til va tarjima» o'quv qo'llanma «Fan» nashriyoti T., 1996. 108-115b.
3. Реформатский А. О некоторых явлениях словообразования в русской терминологии // Труды МИФЛИ. Т.У. 1999. - 165с.
4. Norboyeva D.J. Boshqaruv psixologiyasiga oid terminlarning leksik-semantik xususiyatlari. Berdaq nomidagi Qoraqalpoq davlat universitetining axborotnomasi № 4 (63) 2023. 266-268 b.
5. Хайбулина Г.Н. Структурно-семантические особенности психологической терминологии в современном русском языке: Автореф. дисс...канд. филол. наук. –Уфа, 2012.–27 с.
6. G'oziyev E., Tursunov L. Psixologiyada mukammal lug'at tuzish xususiyatlari (universitetlarning talabalari uchun o'quv qo'llanma). –T., 2005.
7. Ergasheva G.Q. O'zbek va rus tillarida psixologiyaga oid terminlarning yasaliş xususiyatlari // Ta'lim tizimida ijtimoiy gumanitar fanlar.– Toshkent, 2011. – № 3-4. –B. 125-129 (10.00.00 № 16).